

Řád veřejného pohřebiště městyse Borotín

vydal Městys Borotín jako provozovatel veřejného pohřebiště podle §16 odst. 1 zák. č. 256/2001 Sb., o pohřebnictví a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o pohřebnictví) v souladu s ustanovením § 19 citovaného zákona

1. Zastupitelstvo městyse Borotín ve smyslu § 102 odst. 3 zákona č. 128/2000 Sb. O obcích, ve znění pozdějších předpisů schválilo tento Řád veřejného pohřebiště městyse Borotín dne 11. června 2020 pod číslem usnesení 193.
2. Řád veřejného pohřebiště městys vydává po předchozím souhlasu Krajského úřadu Jihočeského kraje v Českých Budějovicích ze dne 15. května 2020 vydaného pod č.j: KUJCK 60543/2020.

Článek 1

Úvodní ustanovení

1. Provozování pohřebiště je nedílnou součástí veřejné infrastruktury a službou ve veřejném zájmu v samostatné působnosti obce.
2. Provozovatelem veřejných pohřebišť je Městys Borotín, IČ: 00252107, se sídlem Borotín č. p. 57, zastoupené starostu městyse Ing. Karlem Tůmou
3. Pohřebiště městyse Borotín jsou provozována na základě smlouvy, uzavřené mezi provozovatelem a hrobníkem Stanislavem Bálkem. Hrobník svou kvalifikaci doložil osvědčením o absolvování základního specializovaného školení hrobníků ev. číslo 1119/10 z 23. 10. 2010. Jeho kompetence a hlavní činnosti jsou vymezeny v čl. 5.

Článek 2

Působnost řádu pohřebiště

1. Vysvětlení zkratk pojmu:
  - a) Řád – řád veřejného pohřebiště
  - b) Provozovatel pohřebiště – vykonává provozování veřejného pohřebiště zejména ve smyslu §16 odst. 1 zákona o pohřebnictví
  - c) Správce pohřebiště – vykonává provozování veřejného pohřebiště zejména ve smyslu §18 odst. 2 zákona o pohřebnictví
2. Vymezení často používaných pojmu:
  - a) Hrobka – nemovitá věc, která vznikla stavební nebo montážní technologií, bez zřetele na její stavebně technické provedení, použité stavební výrobky, materiály a konstrukce, na účel využití a dobu trvání.
  - b) Hrobové zařízení – např. pomník, náhrobek, rám, krycí deska, stéla nebo jiná ozdoba hrobu
  - c) Rozptyl – anonymní rozptýlení zpopelnění lidských ostatků do společného hrobového místa (louky rozptylu) bez nároku na uzavření nájemní smlouvy.
3. Ustanovení tohoto Řádu se vztahují
  - a) Na veřejné pohřebiště v Borotíně, k.ú. Borotín, p.č. 2283, jehož součástí jsou:
    - I. místa pro ukládání lidských pozůstatků do hrobů
    - II. místa pro ukládání lidských pozůstatků do hrobek
    - III. místa pro ukládání zpopelněných lidských ostatků v urnách
    - IV. společné hroby pro ukládání nezpopelněných lidských ostatků (kostnice)
  - b) a na veřejné pohřebiště v místní části Nový Kostelec, k.ú. Pikov, p.č. st.33, jehož součástí jsou:

- I. místa pro ukládání lidských pozůstatků do hrobů
- II. místa pro ukládání lidských pozůstatků do hrodek

- 4. Vnější hranice těchto pohřebišť jsou vymezeny zdí.
- 5. Řád je závazný pro provozovatele – městys, správce a dále pro subjekty zajišťující pohřební služby, pro obstaravatele pohřebních a jiných úkonů, nájemce hrobových a urnových míst, objednatele a zhotovitele služeb, návštěvníky pohřebišť včetně osob, které zde s prokazatelným souhlasem správce pohřebiště nebo nájemce provádějí práce a pro ostatní veřejnost.
- 6. Pokud bude stejná věc popsána v několika dokumentech a v každém jinak, tak mají přednost v pořadí: samotná nájemní smlouva, Řád, zákon o pohřbnictví a občanský zákoník. Smlouva i řád nesmějí být v rozporu se zákonem nebo být proti zákonu – speciálnímu i obecnému. Zvláštní ustanovení mají vždy před obecnými, a to i když jsou uvedena v jednom dokumentu. Pokud není v žádném dokumentu nějaká věc upravena, řídíme se pravidly uvedenými v právních předpisech.
- 7. Hrob, ve kterém je pohřben zemřelý, jehož činnost byla mimořádně společensky prospěšná a všeobecně uznávaná, je možné rozhodnutím zastupitelstva městyse prohlásit za „Čestný hrob“ a bude označen nápisem „Čestný hrob“. Nájemci tohoto hrobového místa přísluší sleva z nájmu a služeb s nájmem spojených ve výši 100% u jednohrobu, dvojhrobu i urnového místa. V případě, že nájemce neprojeví zájem o další užívání tohoto hrobového místa, je městys povinen učinit na své náklady opatření směřující k zachování pietnosti a důstojnosti hrobu.
- 8. Náhrobek vykazující vysoké uměleckořemeslné zpracování, je možné rozhodnutím rady městyse prohlásit za „Cenný náhrobek“. Nájemce nesmí bez souhlasu rady městyse odstranit hrobové zařízení hrobového místa. V případě, že nájemce neprojeví zájem o další užívání tohoto náhrobku, je městys povinen učinit na své náklady opatření směřující k zachování „Cenného náhrobku“.

Článek 3

Rozsah poskytovaných služeb

- 1. Na pohřebištích městyse Borotín jsou poskytovány zejména tyto základní služby:
  - a) nájem hrobového místa
    - I. pro hroby, hrobky
    - II. pro uložení lidských ostatků v urnách
    - III. pro uložení uren s lidskými ostatky v kolumbáriích
    - IV. pro vsyp lidských ostatků
  - b) správa a údržba pohřebiště včetně inženýrských sítí, zeleně, oplocení a mobiliáře
  - c) celoroční údržba schodů, chodníků a zpevněných ploch
  - d) vedení předepsané evidence související s provozováním pohřebiště
  - e) zajišťování sběru, třídění, odvozu a likvidace odpadů
  - f) vykonávání dozoru nad dodržováním tohoto řádu
  - g) údržba a úprava společných hrobů, čestných hrobových míst a márnice
  - h) zveřejňování informací na daném pohřebišti v místě obvyklém pro potřeby veřejnosti
- 2. Na pohřebišti městyse Borotín jsou poskytovány doplňkové služby na žádost nájemce nebo vlastníka hrobového zařízení či hrobky, které nejsou kalkulovány v ceně nájmu, jako například:
  - a) Manipulace se zetlelými, nezetlelými i zpopelněnými lidskými ostatky v rámci pohřebiště
  - b) Výkopové práce související s pohřbením nebo exhumací
  - c) Pohřbívání
  - d) Provádění exhumací
  - e) Ukládání lidských ostatků

3. Při nakládání s hrobovým zařízením jako s věci opuštěnou bude provozovatel (správce pohřebiště) postupovat nejen podle občanského zákoníku, ale také ve smyslu čl.24 a 30 bilaterální českoněmecké Smlouvy o dobrém sousedství a přátelské spolupráci č. 521/1992 Sb. Řešení všech problémů spojených s péčí o opuštěné německé hroby by mělo probíhat v duchu smíření.
4. V souladu se stanoviskem okresní hygienické stanice č.j 2516/2002/Koh je na základě zákona o pohřbivnictví tímto Řádem pro uložení lidských ostatků do hrobu stanovená na pohřebišti Borotín tlecí doba v délce minimálně 15 let a na pohřebišti Kostelec v souladu se stanoviskem OHS č.j. 2304/2002/Koh v délce minimálně 10 let. Pohřbívání na pohřebišti v Borotíně se řídí hydrogeologickým průzkumem č.Z-02-6-0-5/MK/023/201 ze dne 25.06.2002.
5. Všichni zemřelí nezávisle na místě úmrtí mohou být na těchto pohřebištech pohřbeni, ale pouze se souhlasem provozovatele/správce pohřebiště. Den před přijetím lidských pozůstatků je potřeba předložit provozovateli/správci kopii Listu o prohlídce zemřelého, kterou uloží minimálně po tlecí dobu v příloze hřbitovní knihy.

Článek 4

Doba zpřístupnění pohřebiště, povinnosti návštěvníků, způsob a pravidla užívání zařízení

1. Pohřebiště je místo veřejně celoročně přístupné od 08:00 do 20:00 hodin
2. Návštěvníci jsou povinni opustit pohřebiště do konce uzavírací doby bez upozornění.
3. Provozovatel/správce pohřebiště může z oprávněných důvodů přístup veřejnosti na pohřebiště nebo jeho část dočasně omezit nebo zakázat např. v době provádění terénních úprav, manipulování s lidskými ostatky v rámci pohřebiště a v případě, že nelze zajistit bezpečnost návštěvníků.
4. Dětem do 10 let věku je dovolen vstup na pohřebiště pouze v doprovodu dospělých osob.
5. Osobám pod vlivem návykových a psychotropních látek je vstup na pohřebiště zakázán. Rovněž je zakázáno kouření, požívání alkoholických nápojů a psychotropních látek na pohřebišti.
6. Na pohřebišti není dovolena jízda motorovými ani jinými vozidly s výjimkou vozíků invalidních občanů. Na pohřebišti je rovněž zakázáno pohybovat na kolech, kolečkových bruslích, skateboardech, koloběžkách apod.
7. Návštěvníci jsou povinni chovat se na pohřebišti důstojně a pietně s ohledem na toto místo, řídit se Řádem pohřebiště. Zejména není návštěvníkům pohřebiště se zde chovat hlučně, používat audio a video přijímače, odhazovat odpadky mimo odpadové nádoby, nechat pobíhat volně psy, kočky a jiná zvířata a používat prostory pohřebiště i jeho vybavení k jiným účelům, než k jakým jsou určeny.
8. Z hygienických důvodů není dovoleno na pohřebišti pít vodu z vodovodních výpustí a studní. Rovněž není dovoleno tuto vodu odnášet v náhradních obalech mimo pohřebiště.
9. Svítidla mohou návštěvníci a nájemci na pohřebišti rozsvěcovat jen pokud jsou vhodným způsobem zabezpečena proti vzniku požáru. Provozovatel/správce může v odůvodněných případech používání svítidel na pohřebišti omezit nebo zakázat.
10. Ukládání nádob, nářadí, jiných předmětů, včetně dílů hrobového zařízení na zelené pásy a místa kolem hrobových míst není dovoleno. Nádoby na odpadky na pohřebišti slouží jen na ukládání odpadu z pohřebiště – mimo odpadu stavebního a nebezpečného. Pokud je na pohřebišti zavedeno třídění odpadu, je nutno toto opatření respektovat.
11. Návštěvníkům je zakázáno provádět jakékoliv zásahy do vzrostlé zeleně na pohřebišti. Na pohřebišti je povoleno provádět práce pouze v takovém rozsahu a způsobem, který stanoví tento Řád a provozovatel/správce.
12. Na pohřebišti je dovoleno umístění reklam pouze na vyhrazených místech pouze po předchozím souhlasu provozovatele. Na pohřebišti není povoleno pořádat prezentační akce soukromých subjektů, či prodej zboží. Všechny podnikatelské subjekty mají oznamovací povinnost oznamovací povinnost k této činnosti vůči provozovateli pohřebiště.

13. Všechny osoby, vykonávající činnosti související se zajištěním řádného provozu pohřebiště, jsou povinny tak činit v souladu se zákonem o pohřebnictvím a ostatními právními normami, upravujícími takovou činnost, dodržovat tento řád, a to vždy s vědomím provozovatele/správce pohřebiště, nebo s jeho předchozím souhlasem.

Článek 5

Povinnosti provozovatele a správce pohřebiště

1. Provozovatel/správce pohřebiště je povinen zejména:
  - a) všem osobám – zájemcům o nájem stanovit stejné podmínky pro sjednání nájmu dle typu hrobového místa
  - b) zdržet se ve styku s pozůstalými chováním nešetrného k jejich citům a umožnit při smutečních obřadech účast registrovaných církví, náboženských společností a jiných osob v souladu s projevenou vůlí zemřelé osoby, o pokud se tato osoba během svého života ke smutečnímu obřadu nevyslovila, také v souladu s projevenou vůlí osob uvedených v §114 odst. 1 občanského zákoníku, je-li provozovateli/správci známa.
  - c) vést evidenci související s provozováním pohřebiště v rozsahu dle §21 zákona o pohřebnictví formou vázané hřbitovní knihy nebo v elektronické podobě s roční frekvencí výtisků a jeho svázáním.
  - d) ukládat Listy o prohlídce zemřelého do spisovny, popřípadě i doklady o zpopelnění dle archivačního a skartačního řádu obce.
  - e) vyřizovat stížnosti včetně reklamací souvisejících s provozem a správou pohřebiště.
  - f) současně je povinen udržovat aktuální plán pohřebiště s vedením evidence volných hrobových míst. Zájemcům o uzavření nájemní smlouvy je povinen na jejich žádost nechat nahlédnout do plánu pohřebiště a evidence volných míst.
  - g) v případě zákazu pohřbívání bezodkladně písemně informovat nájemce hrobových míst, pokud je mu známa jejich adresa a současně informovat veřejnost o tomto zákazu v místě na daném pohřebišti obvyklém.
  - h) v případě rušení pohřebiště provozovatel postupuje dle ustanovení §24 zákona o pohřebnictví a je bezodkladně povinen ve směru k zúčastněným osobám a veřejnosti splnit veškerou informační povinnost.
  - i) pronajímat hrobová a urnová místa a provádět obnovu nájmu zájemcům za podmínek stanovených zákonem o pohřebnictví a Řádem tak, aby vznikly ucelené řady.
  - j) zabezpečovat výkopy hrobů a služby související s pohřbíváním, manipulací s lidskými ostatky, exhumacemi a ukládáním zpopelněných ostatků. Tuto povinnost může zajistit i u třetího subjektu po protokolárním předání pracoviště a nejbližšího okolí.
  - k) zajišťovat čistotu, údržbu veřejné zeleně na pohřebišti podle platných předpisů, pokynů příslušného správního orgánu, provádět úklid cest a chodníků, běžnou údržbu oplocení a inženýrských sítí. Dbát na úpravu pohřebiště.
  - l) zajišťovat sběr, třídění, uskladňování a likvidaci opadů z pohřebiště.
  - m) Umožnit oprávněným osobám manipulaci s lidskými ostatky v rámci pohřebiště nebo provedení exhumace za podmínek stanovených zákonem o pohřebnictví a tímto Řádem.
  - n) je povinen spolupracovat při provádění evidence a vyřizování stížností, včetně reklamací související se správou pohřebiště.
  - o) je povinen písemně upozornit nájemce na skončení sjednané doby nájmu před jejím skončením. Není – li mu trvalý pobyt nebo sídlo nájemce znám, uveřejní tuto informaci v místě na daném pohřebišti obvyklém.
  - p) během doby trvání nájmu zajistit k hrobovému místu přístup a zdržet se jakýchkoli zásahů do hrobového místa, s výjimkou případů, kdy je nezbytné bezodkladně zajistit bezpečný provoz pohřebiště, mimo kopání hrobu nebo opravy hrobových zařízení a hrobek v sousedství, avšak jen na dobu nezbytně nutnou.

Článek 6

Užívání hrobového místa

1. Žádný zájemce o nájem místa na pohřebišti nemá nárok na okupaci opuštěného hrobového místa, nebo na jiné, individuální umístění hrobu a hrobového zařízení v rámci hrobového místa.
2. Nájem hrobového místa vzniká na základě smlouvy o nájmu hrobového místa uzavřené mezi pronajímatelem/provozovatelem pohřebiště a nájemcem (dále jen smlouva o nájmu). Smlouva o nájmu musí mít písemnou formu a musí obsahovat určení druhu hrobového místa a výši nájemného.
3. K uzavření smlouvy o nájmu hrobového místa je zájemce o nájem povinen poskytnout pronajímateli/správci pohřebiště zejména tyto údaje:
  - a) Jméno a příjmení zemřelé osoby, jejíž lidské pozůstatky nebo ostatky jsou na pohřebišti uloženy, místo a datum jejího narození a úmrtí.
  - b) List o prohlídce zemřelého
  - c) Jméno, příjmení, adresu místa trvalého pobytu a data narození nájemce hrobového místa, jde-li o fyzickou osobu, nebo obchodní jméno, sídlo, IČ, jde-li o právnickou osobu.
  - d) Datum uzavření nájemní smlouvy a dobu trvání závazku, včetně údajů o změně smlouvy.
  - e) Jméno, příjmení, adresu místa trvalého pobytu a další kontakty na osoby, které budou po smrti nájemce na základě určené posloupnosti pokračovat v nájmu.
4. Změny výše uvedených údajů a skutečností je nájemce povinen bez zbytečného odkladu oznámit provozovateli/správci pohřebiště.
5. V případě, že se jedná o pronájem hrobového místa v podobě hrobu, musí být doba, na níž se smlouva o nájmu uzavírá stanovena tak, aby od pohřbení mohla být dodržena tlecí doba stanovená pro pohřebiště v čl. 3.
6. Nájem hrobových míst se sjednává zpravidla pro hrob, hrobku a urnové místo na 15 let.
7. Platným uzavřením nájemní smlouvy k hrobovému místu na pohřebišti vzniká nájemci právo zřídit na místě hrob, hrobku, urnové místo, včetně vybudování náhrobku a hrobového zařízení (rám, krycí desky apod.) a vysázet květiny, to vše v souladu s obsahem nájemní smlouvy, tímto Řádem a pokyny provozovatele/správce pohřebiště, s následnou možností uložit v tomto místě lidské pozůstatky a lidské ostatky.
8. Nájemní právo k hrobovému místu lze převést na třetí osobu pouze prostřednictvím provozovatele/správce pohřebiště novou smlouvou.
9. Uložení konstrukce pro ukládání zeminy při výkopu vedlejšího hrobu a nutné kamenické práce na přilehlém hrobovém místě, to vše v odůvodněných případech a na nezbytně nutnou dobu, není omezením práva nájemce ve smyslu §25 zákona o pohřebnictví. Dojde-li k zásahu do hrobového místa, nebo zařízení a vznikne-li tímto škoda, je povinen hrobové místo uvést do původního stavu, nebo nahradit škodu ten, kdo škodu způsobil.
10. Nájemce je povinen vlastním nákladem zajišťovat údržbu hrobového místa a hrobového zařízení v rozsahu stanoveném smlouvou o nájmu a v následujícím rozsahu a způsobem:
  - a) Nejpozději do 3 měsíců od pohřbení do hrobu zajistit úpravu pohřbívací plochy hrobového místa
  - b) Zajistit, aby plocha hrobového místa nezarůstala nevhodným porostem, který by narušoval svým vzhledem okolí. Průběžně zajišťovat údržbu hrobového místa, aby jeho stav nebránil užívání hrobových míst jiných nájemců.
11. Nájemce je povinen zajistit opravu hrobového zařízení pokud je narušena jeho stabilita a ohrožuje tím zdraví, životy nebo majetek dalších osob. Pokud tak nájemce neučiní po uplynutí lhůty uvedené ve výzvě provozovatele/správce je provozovatel/správce oprávněn zajistit bezpečnost na náklady a riziko nájemce hrobového místa.
12. Je zakázáno odkládat díly hrobového zařízení na sousední hrobová místa nebo je opírat o sousední hrobová zařízení.
13. Při užívání hrobového místa je nájemci zakázáno manipulovat s lidskými ostatky. Se zpopelněnými lidskými ostatky může nájemce manipulovat a ukládat je na pohřebišti pouze s vědomím provozovatele/správce.

14. Nájemce je povinen zachovat číselné označení hrobového místa provedené provozovatelem/správce. Tato čísla nepřemísťovat, nepoškožovat a nepoužívat k jiným účelům.
15. Po zániku nájmu se lidské ostatky nezpouštěné i zpopelněné ponechají na dosavadním místě. Při nájmu hrobového místa novým nájemcem budou tyto lidské ostatky v průběhu nového pohřbení uloženy pod úroveň dna hrobu. Není-li možné využít úroveň dna hrobu, uloží se lidské ostatky do společného vsypového hrobu.
16. Je-li hrobové zařízení umístěno na hrobovém místě po zániku nájemní smlouvy a na výzvu jej nájemce neodstraní, může tak učinit provozovatel/správce po uplynutí čekací doby pro opuštěnost dle občanského zákoníku.
17. Některá hrobová zařízení nebo hrobky lze provozovateli pohřebiště darovat písemnou darovací smlouvou.

Článek 7

Podmínky zařízení hrobky, náhrobku, hrobového zařízení

1. Ke zhotovení hrobky, náhrobku, hrobového zařízení na pohřebišti, nebo úpravě již existujících je oprávněn pouze vlastník nebo jím zmocněná osoba po prokazatelném předchozím souhlasu nájemce hrobového místa a provozovatele/správce pohřebiště za jím stanovených podmínek.
2. Podmínky ke zřízení hrobového zařízení mimo hrobky určuje provozovatel/správce v rozsahu:
  - a) určí rozměry, tvar hrobového zařízení, případně druh použitého materiálu, minimální hloubku základu, odstupňování hrobového zařízení ve svahovitém terénu, šířku uliček mezi hrobovým zařízením, způsob uložení zeminy a odpadu při zřizování hrobového zařízení, jeho opravách a likvidaci. Jednotlivé díly hrobového zařízení musí být mezi sebou pevně kotveny.
  - b) základy musí být provedeny do nezamrzající hloubky 80cm, dimenzovány se zřetelem na únosnost půdy a nesmí zasahovat do pohřbívací plochy
  - c) základy musí odpovídat půdorysným rozměrům díla a podpovrchové hloubce základové spáry, která činí minimálně 80 cm.
  - d) základy památníků, náhrobků nebo stél musí být zhotoveny z dostatečně únosného materiálu, odolného proti působení povětrnosti např. z prostého betonu či železobetonu, kamenného, popř. cihelného zdiva
  - e) přední a zadní rýmy hrobu nebo hrobky by měly být v jedné přímce s rámy sousedních hrobů.
  - f) při stavbě na svahovitém terénu musí být hrobové zařízení stejnoměrně odstupňováno.
3. Při stavbě hrobky je navíc
  - a) nutné posoudit okolí plánované stavby (vliv na výsadbu, okolní komunikace, přístup k sousedním hrobovým místům)
  - b) vytvořit zadání pro projektovou dokumentaci ke stavbě hrobky (např. tvar hrobky a odvětrávání, typ terénu a půdy, prostoru a výkopu hrobky pro požadovaný počet rakví)
  - c) navrhnout materiály a hlavní konstrukční prvky včetně požadavků pro osazení hrobky hrobovým zařízením kamenickou firmou (základové pasy, beton, výztuže, betonové tvárnice) na základě předloženého statického výpočtu.
  - d) Provést uložení přebytečné zeminy (zajištění oddělení případných lidských ostatků, naložení, odvoz a uložení zeminy na skládku, dodržování hygienických předpisů a opatření)
  - e) zhotovit základové psy včetně dodržení technologických postupů a parametrů pro zvolený materiál stavby
  - f) zhotovit stěny, vložit svislé i vodorovné výztuže, zhotovit otvory pro patra, zalít betonem a zhotovit odvodnění
  - g) ukončit stavbu (betonový věnec, popř. zhotovení vnitřního zakrytí stropnicemi a následná izolace proti povrchové vodě)
  - h) dodržet minimální světlost otvoru pro spuštění rakve s možností opakovaného otevření bez nutnosti demontáže hrobového zařízení

i) obsypat stěny hrobky, upravit okolní terén

protokolárně předat stavbu včetně souhlasu provozovatele pohřebiště tuto stavbu užívat.

4. V průběhu zhotovování, údržby, oprav, nebo odstraňování hrobky, hrobového zařízení na pohřebišti odpovídá nájemce hrobového místa za udržování pořádku, za skladování potřebného materiálu na místech a způsobem určeným provozovatelem/správce pohřebiště. Odstraňovaný stavební materiál, náhrobky, či jejich části, stejně tak i vykopanou zeminu je nájemce povinen nejpozději před přerušением práce téhož dne odvézt na určené místo skládky a případně uložit do příslušného kontejneru. Při těchto pracích nesmí být cesty a uličky na pohřebišti užívány k jinému účelu než komunikačnímu a nesmí být jejich průchodnost omezována.
5. Po skončení uvedených prací je nájemce povinen na svůj náklad uvést okolí příslušného hrobového místa a místa, která při práci znečistil, do původního stavu nejpozději do 48 hodin. Ukončení prací je nájemce povinen ohlásit provozovateli/správce pohřebiště a je povinen uhradit náklady spojené s odvozem a likvidací odpadu, včetně odpadu biologicky nebezpečného, vzniklého při pracích na hrobovém místě, pokud tak neučinil na vlastní náklady sám. Spolu s tím nahlásí změny hrobového zařízení, zakládající povinnost změnit, či doplnit předepsanou evidenci. Totéž platí při likvidaci hrobového zařízení včetně základů a stavby hrobky.
6. Vlastník hrobového zařízení je oprávněn odstranit hrobového zařízení z pohřebiště po předchozím projednání s provozovatelem/správce a nájemcem hrobového místa.

Článek 8

Ukládání lidských pozůstatků a exhumace lidských ostatků

1. Otevřít hrob nebo hrobku na pohřebišti, ukládat do nich lidské pozůstatky nebo provádět exhumaci je oprávněn pouze provozovatel pohřebiště nebo správce pohřebiště nebo provozovatel pohřební služby, který na základě smlouvy s vypravitele pohřbu hodlá na pohřebišti pohřbit lidské pozůstatky.
2. Obdobně jako při přijímání lidských pozůstatků k pohřbení provozovatel/správce dbá na to, aby převzetí nezpoulněných lidských ostatků bylo doloženo alespoň úmrtním listem a průvodním dopisem s uvedením, o čí ostatky se jedná, odkud jsou (číslo hrobu a název pohřebiště) a v koho zájmu se exhumace a převoz prováděl (číslo objednávky a smluvní strany). U urny postačí předložit doklad o zpopelnění, který obsahuje údaje shodné s identifikačním štítkem. Tyto dokumenty by měly být podkladem i pro evidenci související s provozováním pohřebiště.
3. Zpopelněné lidské ostatky je možné uložit na pohřebišti vždy jen se souhlasem nájemce hrobového místa a provozovatele/správce pohřebiště, u hrobů zpravidla k nohám do niky, jinak v ochranném obalu.
4. V době po úmrtí nájemce, má-li být tento uložen do hrobu, jehož byl nájemcem, zajistí provozovatel/správce úhradu nájemného na dobu tlecí od vypravitele pohřbu nebo jiné zmocněné osoby. Nepožádá-li nikdo o uzavření nájemní smlouvy k předmětnému místu, zůstává toto hrobové místo po tlecí dobu bez nájemce s povinností provozovatele/správce o toto místo pečovat.
5. Bez ohledu na uplynutí tlecí doby může být s nezpoulněnými i zpopelněnými lidskými ostatky v rámci pohřebiště manipulováno pouze na základě přechodního souhlasu provozovatele/správce pohřebiště.
6. Nezpoulněné i zpopelněné lidské ostatky mohou být exhumovány, tj. přemístěny nebo převezeny na jiné pohřebišti, pouze na písemnou a odůvodněnou žádost nájemce hrobového místa a nájemce nového hrobového místa na jiném pohřebišti, a to jen s písemným souhlasem provozovatele/správce pohřebiště. Převoz exhumovaných nezpoulněných lidských ostatků na jiné pohřebišti musí být předem objednan u pohřební služby a objednávka k žádosti přiložena. Nájemce hrobového místa doloží k žádosti o exhumaci vždy skutečnost úmrtí podle §22 odst. 2 zákona o pohřebnictví a písemný souhlas osoby uvedené v §114 odst. 1 občanského zákoníku. Před exhumací nezetlelých lidských ostatků musí nájemce hrobového místa písemně požádat o souhlas také krajskou hygienickou stanicí.

7. Exhumace nezapelněných lidských ostatků za účelem jejich zpopelení v krematoriu je zakázáno. Výjimky dle individuální žádosti může podle čl.11 schválit pouze provozovatel pohřebiště.

Článek 9

Podmínky pro otevření hrobu nebo hrobky provozovatelem pohřební služby

1. Provozovatel pohřební služby smí otevřít hrob nebo hrobku na pohřebišti pro uložení lidských pozůstatků, nebo lidských ostatků, k provedení exhumace, popř. k jiným účelům, pokud provozovatel/správce pohřebiště obdrží v dostatečném předstihu před samotným otevřením hrobu nebo hrobky
  - a) písemnou žádost vypravitele pohřbu, nájemce hrobu a majitele hrobového zařízení o otevření hrobu nebo hrobky provozovatelem pohřební služby,
  - b) kopii té části smlouvy uzavřené mezi provozovatelem pohřební služby a vypravitelem pohřbu o vypravení pohřbu, která přikazuje pohřbít do příslušného hrobového místa,
  - c) doklad o oprávnění k podnikatelské činnosti v oblasti provozování pohřební služby a o oprávnění vykonávat podnikatelskou činnost technické služby, práce při kopání hrobů na pohřebištích (výpis z živnostenského rejstříku),
  - d) prohlášení, že uvedené práce zajistí provozovatel pohřební služby na vlastní náklad, vlastními zaměstnanci a s použitím vlastních pomůcek i náradí na vlastní odpovědnost,
  - e) osvědčení o získání profesní kvalifikace Hrobník nebo potvrzení o absolvování školení hrobníků od zaměstnance provozovatele pohřební služby, který bude hrob nebo hrobku otvírat,
  - f) doklad o ověření znalostí předpisů BOZP a PO
  - g) návrh na protokolování předání pracoviště před i po pohřbení včetně fotografií příslušného hrobového místa před jeho otevřením a fotografie bezprostředně sousedících hrobů.
2. Zaměstnanec pohřební služby, který bude hrob nebo hrobku otvírat, musí být provozovatelem/správce pohřebiště seznámen s řádem pohřebiště, místními podmínkami a s jinými informacemi nezbytnými pro bezpečné a nezávadné otevření hrobu nebo hrobky.
3. Provádí-li otevření hrobu nebo hrobky zaměstnanec provozovatele pohřební služby, provozovatel/správce pohřebiště je oprávněn kdykoli
  - a) Zkontrolovat průběh prací, stav výkopu a pažení, dohlédnout na zabezpečení vykopané hrobové jámy proti pádu třetí osoby a přítomnost druhého pracovníka provozovatele pohřební služby,
  - b) Požádat o přerušování prací, v takovém případě je zaměstnanec provozovatele pohřební služby povinen práce neprodleně pozastavit.
4. provozovatel/správce pohřebiště může po dohodě s provozovatelem pohřební služby vybavit jeho zaměstnance pověřeného otevřením hrobu nebo hrobky vhodnými pracovními pomůckami, potřebnými nástroji a náradím.
5. Otevření hrobu, u něhož neuplynula tlecí doba od poslední pohřbení, je možno provést jen tehdy, a pokud příslušná krajská hygienická stanice povolila manipulaci s nezetlelými lidskými ostatky.
6. provozovatel/správce pohřebiště může odmítnout otevření hrobu nebo hrobky, jsou-li k tomu závažné důvody, např. bezprostřední blízkost vzrostlého stromu, u něhož by musely být přerušeny hlavní kořeny (což by vedlo k narušení stability stromu), pokud je pohřebiště a jeho porost v nepříznivém stavu v důsledku vichřic, dešťových srážek nebo porytí povrchu sněhem a ledem.
7. Rakev s lidskými pozůstatky musí být po uložení do hrobu zasypána zkyprěno zeminou ve výši minimálně 1,2 m.
8. Provozovatel/správce pohřebiště zajistí při otevření hrobu a hrobky provoz na pohřebišti tak, aby nebyl narušen veřejný pořádek a aby byl vyloučen přenos možné nákazy.

9. Náklady vzniklé provozovateli/správci pohřebiště v souvislosti s otevřením hrobu nebo hrobky hradí ten, kdo o otevření požádal. Provozovatel pohřebiště má nárok na úhradu přiměřených nákladů za poskytnuté výše uvedené a další související služby.

Článek 9

Dřeviny a lavičky

1. Dřeviny lze na pohřebišti vysazovat pouze se souhlasem provozovatele/správce. Jedná se o dřeviny, které by v budoucnu vykazovaly znaky vzrostlých stromů a mohly by způsobovat škody a majetku a ohrožovat bezpečnost návštěvníků.
2. Dřeviny nesmějí být vysazovány do pohřbívací plochy s výjimkou toho, kdy se nájemce písemně zaváže k tomu, že bude místo užívat pouze k uložení zpopelněných lidských ostatků.
3. Provozovatel/správce může dle svého uvážení a bez souhlasu nájemce odstranit vysázené dřeviny, k jejich výsadbě nedal souhlas.
4. Likvidovat vzrostlou zeleň lze jen při dodržení zvláštního předpisu (viz zákon o ochraně přírody a krajiny).
5. Všechna trvalá zeleň, vysazená na pohřebišti, se stává majetkem provozovatele pohřebiště.
6. Nájemce ani návštěvník pohřebiště není oprávněn provádět jakékoli zásahy do vzrostlé zeleně bez předchozího souhlasu provozovatele/správce.
7. Lavičky mohou užívat všichni návštěvníci pohřebiště.
8. Jednoduché práce nutné k udržování a okrašlování hrobových míst a hrobového zařízení provádějí nájemci nebo podnikající fyzické či právnické osoby nájemcem pověřené.

Článek 10

Sankce

1. Porušení tohoto Řádu bude postihováno podle §5 odst.1 písm. l) zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích jako přestupek proti veřejnému pořádku, zvláště pokud fyzická osoba poruší podmínky uložené v tomto Řádu při konání pohřbu nebo pietního aktu.
2. Přestupku se dopustí také ten, kdo dle zákona o pohřebnictví
  - a) v rozporu s §4 odst. 1 písm. f) zachází s lidskými pozůstatky nebo lidskými ostatky na pohřebišti způsobem dotýkající se důstojnosti zemřelého nebo mravní citění veřejnosti,
  - b) v rozporu s §4 odst. 1 písm. g) neoprávněně otevře na pohřebišti rakev s lidskými pozůstatky nebo urnu s lidskými ostatky,
  - c) v rozporu s § 4 odst. 1 písm. h) neoprávněně otevře na pohřebišti hrob nebo hrobku nebo neoprávněně prování exhumaci,
3. za přestupky uvedené výše lze uložit pokutu až do výše 100.000,- Kč ve smyslu §26 zákona o pohřebnictví.

Článek 11

Ostatní ustanovení

1. právní vztahy neupravené tímto řádem, vztahující se k provozování pohřebiště, se řídí zákonem o pohřebnictví
2. pokud se písemný styk provádí doručenkou na adresu nájemce místa na pohřebišti, platí fikce doručení uplynutím poslední dne úložní lhůty u pošty.
3. Kontrolu dodržování tohoto Řádu provádí městys Borotín.
4. Pokud pohřebiště, nebo jeho část, včetně hrobových zařízení, jsou zapsány v seznamu kulturních památek, nebo se nacházejí na území památkového zájmu, či jsou v seznamu válečných hrobů a pohřebišť vztahují se na péči o ně zvláštní právní předpisy

Článek 12**Zrušující ustanovení**

Dnem nabytí účinnosti tohoto schváleného Řádu pohřebiště se zrušuje v celém rozsahu Řád pohřebiště ze dne 01. 07. 2002.

Článek 13**Závěrečná ustanovení**

1. Tento řád je účinný dnem schválení Zastupitelstvem městyse 11. června 2020 pod číslem usnesení 193.
2. Řád veřejného pohřebiště je zveřejněn na elektronické úřední desce a na vývěsní tabuli na hřbitově v Borotíně a Kostelci.